

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center

Torsdag den 12. september 2019 kl. 10-15, Fødevarestyrelsen, Glostrup

Deltagere: Christine Nellemann, Peter Bollen, Erwin Roggen, Adrian Smith, Axel Kornerup Hansen, Jan Lund Ottesen, Peter Bie (observatør), Tom Bengtsen, Birgitte Vindahl Olsen, Rasmus Normann Nielsen (ref.)

Afbud: Lisbeth E. Knudsen, Louise Holm Parby

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendt.

2. Målskema 2019

Sekretariatet gennemgik målskemaet. På nuværende tidspunkt ser det ud til, at de fleste mål vil være opfyldt ved årets udgang.

Sekretariatet kunne oplyse, at man resten af året vil have stor fokus på opfyldelse af mål og succeskriterier relateret til 3R-centerets hjemmeside (sidevisninger, antal nyhedsbrevsabonnenter, antal udsendte nyhedsbreve samt antal nyheder offentliggjort på hjemmesiden), idet de aktuelle måltal ligger en smule lavt.

Sekretariatet kunne dog oplyse, at man var optimistisk mht. målopfyldelsen vedr. sidevisninger, nyhedsbreve og nyheder, idet de aktuelle tal er sammenlignelige med sidste års tal fra samme tidspunkt, hvor målene alligevel opfyldtes.

I forhold til antallet af nyhedsabonnenter, var man fra sekretariatets side mindre optimistisk, men vil forsøge at øge antallet ved at promovere nyhedsbrevet i både Dyreforsøgstilsynets nyhedsbrev og Fødevarestyrelsens nyhedsbrev for dyrlæger.

Sekretariatet kunne desuden oplyse, at promoveringen af 3R-centerets trykte undervisningsmateriale om forsøgsdyr og de 3R'er har vist sig nemmere at promovere end den digitale udgave. Det er dog ganske usikkert, om dette års mål vedr. bestilte classesæt kan opfyldes. Sekretariatet vil forsøge at udbrede kendskabet til materialet ved næste års undervisningsmesser (sådanne arrangementer finder altid sted i første halvdel af året, hvor lærerne planlægger næste skoleårs undervisning).

a) "Improve your research"-materiale til dyrevelfærdsorganerne

Sekretariatet har opdateret dets "Improve your research-poster", som snarligt udsendes til landets dyrevelfærdsorganer for at gøre forskere, dyrlæger og dyreteknisk personale opmærksom på relevante ressourcer, som kan forbedre både forskning og dyrevelfærd på institutionen.

Sekretariatet har også opdateret hjemmesidens danske og engelske ressourcesamling:

- Improve you research: www.en.3rcenter.dk/research/improve-your-research/
- Forbedr din forskning: www.3rcenter.dk/forskning/forbedr-din-forskning/

Sekretariatet udsender således ovennævnte poster og andet relevant materiale (PREPARE mv.) til dyrevelfærdsorganerne, ligesom de gøres opmærksomme på 3R-centerets ressourcesamling.

3. Internationale/nationale møder og kontakter

Sekretariatet kunne oplyse, at Rasmus Normann Nielsen havde deltaget med en poster om Danmarks 3R-Centers arbejde på *the Swiss 3Rs Day* (2. september). Arrangementet var det nystartede Schweiziske 3R-centers første årlige symposium/konference. Arrangementet vil blive beskrevet nøjere i 3R-centerets kommende årsrapport (2019).

Sekretariatet (Louise Holm Parby og Birgitte Vindahl Olsen) deltog desuden i Danske Kræftforskningsdage 29.-30. august for at promovere Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer. Sekretariatet var af den opfattelse, at det havde været en stor succes at gøre folk uden for 3R-centerets/udvalgets typiske interesseområde bekendt med dets arbejde. Sekretariatet vil undersøge lignende muligheder i fremtiden.

Sekretariatet kunne desuden oplyse, at to repræsentanter fra sekretariatet (Rasmus Normann Nielsen og Birgitte Vindahl Olsen) deltager i årets EUSAAT (10.-13. oktober). Sekretariatet vil præsentere en poster om Danmarks 3R-Centers arbejde på konferencen.

Lisbeth E. Knudsen holder et mundtligt oplæg på EUSAAT med titlen *3R funding of research activities 2014-2019 in Denmark by the Danish 3R center*.

a) **EPAA Annual Conference 2019, Bruxelles den 29. oktober 2019**

Louise Holm Parby deltager fra sekretariatet. Erwin Roggen undersøger om han deltager.

b) **LASA Annual Conference 2019, Birmingham den 26.-28. november 2019**

Sekretariatet deltager ikke.

4. Sekretariatet orienterer

Sekretariatet kunne oplyse, at Winfried Neuhaus (President of EUSAAT) havde besluttet at udskyde COST-ACTION-ansøgningen vedr. et netværk for 3R-centre i Europa (Danmarks 3R-Center er ikke involveret heri direkte, men bestyrelsesmedlem Adrian Smith er i sin egenskab af sekretær for Norecopa repræsenteret, hvorfor Danmarks 3R-Center således er repræsenteret).

Repræsentanter fra en lang række europæiske 3R-centre – heriblandt Danmarks 3R-Center og Norecopa – mødes i forbindelse med EUSAAT-konferencen i oktober for at ideudveksle videre på samarbejdsmulighederne europæiske 3R-centre imellem.

Adrian har i øvrigt etableret et site på Norecopas hjemmeside med europæiske 3R-centre: <https://norecopa.no/overview-of-european-3r-centres>

Tom Bengtsen kunne oplyse bestyrelsen, at han var blevet tilbudt plads i *Charité – Universitätsmedizin Berlins* Advisory board for at bidrage med viden omkring etableringen af et 3R-center. Tom Bengtsen accepterede tilbuddet, efter at have vendt det med formanden for Danmarks 3R-Centers bestyrelse og sin ledelse i Fødevarestyrelsen.

5. Symposium 2019

Sekretariatet kunne oplyse, at planlægningen af årets symposium gik efter planen. Sekretariatet opfordrede bestyrelsen til at tilmelde sig symposiet snarest.

Det besluttedes, at idéen om en mulig ny placering af årets posters skal forelægges Charlottet haven. Det skal undersøges, om de kan placeres, hvor der serveres mad, så

de i endnu højere grad eksponeres for symposiets gæster.

Det blev pointeret, at sekretariatet skal give de gæster, som medbringer en poster, endnu tydeligere information vedr. posterpræsentationen, så der ikke er usikkerhed herom blandt presenterne.

a) Vinder af 3R-prisen 2019

Bestyrelsen diskuterede de indstillede kandidater (inhabile bestyrelsesmedlemmer forlod lokalet). Bestyrelsen opnåede enighed om en værdig modtager af 2019-prisen. Sekretariatet kontakter vinderen med praktisk information.

Det besluttedes, at det skal undersøges, om ministeren (Mogens Jensen) har lyst til at overrække årets 3R-pris.

3R-prisen skal diskuteres ved et møde primo 2020. Praktiske detaljer omkring indstillingens omfang og prisens størrelse (pengebeløb) skal diskuteres.

6. Symposium 2020 – indledende drøftelse

Bestyrelsen fremlagde en række mulige oplægsholdere (, f.eks. Nikolaj Sonne), ligesom de foreslog en række relevante emner (AI, Big Data). Sekretariatet undersøger idéerne nærmere.

Bestyrelsen opfordres til at tage kontakt til sekretariatet med mulige oplægsholdere/emner.

7. Trykt undervisningsmateriale til grundskolen

Danmarks 3R-Center fik for få år siden udviklet et digitalt undervisningsmateriale om forsøgsdyr og de 3R'er til henholdsvis gymnasiet og grundskolens ældste klasser. Grundet promoveringsvanskeligheder besluttede 3R-centeret at få udarbejdet en trykt version af materialet til gymnasiet, hvilket har vist sig lidt nemmere at promovere. Sekretariatet har ved flere såkaldte undervisningsmesser arbejdet på at promovere materialet. Herfra er det sekretariatets indtryk, at det særlig er grundskolens lærere, der efterspørger emnet. På denne baggrund besluttedes det at udvikle en trykt version af grundskolematerialet, som skal forsøges promoveret på fremtidige undervisningsmesser.

Muligheden for at inkludere mere om dyrefri metoder i materialet skal undersøges.

8. Ideer og inspiration til opfølgning i sekretariatet

Intet at bemærke.

9. Evt.

Adrian Smith kunne oplyse, at Norecopa havde fået produceret en film om PREPARE. Filmen fremvistes for bestyrelse og sekretariat, som ytrede begejstring for arbejdet.

Filmen kan ses her: <https://norecopa.no/PREPARE/film>

Peter Bie gjorde bestyrelsen i den forbindelse opmærksom på artiklen *CORP: Practical Tools for Improving Experimental Design and Reporting of Laboratory Studies of Cardiovascular Physiology and Metabolism*. Sekretariatet sender artiklen til bestyrelsens medlemmer.

Danmarks 3R-Center modtog 29. juli en forespørgsel fra Elżbieta Kompanowska-Jeziarska (*The Chair of the Polish National Committee for Ethics in Animal Research*) vedr. *Adoption of genetically modified laboratory animals*. Det besluttedes, at sekretariatet besvarer henvendelsen og informerer om reglerne vedr. genmodificerede dyr.

Jan Lund Ottesen og Erwin Roggen informerede om et kommende dyrevelfærdsmøde (*Mainstreaming Animal Protection, World Conference*), som afholdes i Helsingør, 30. september - 1. oktober. Jan og Erwin deltager i konferencen.